

FIȘA DISCIPLINEI

Christian Denominations, Heresies, Other Religions. What did the Fathers of the Church say about them (Denominațiuni creștine, erezii, alte religii. Ce au spus Părinții Bisericii despre acestea?)

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Arte Vizuale
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii / Calificarea	Artă Sacră – Crearea, Conservarea și Restaurarea Bunurilor Culturale
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Christian Denominations, Heresies, other Religions. What did the Fathers of the Church say about them? (Denominațiuni creștine, erezii, alte religii. Ce au spus Părinții Bisericii despre acestea?)			Codul disciplinei	OME6014
2.2. Titularul activităților de curs	Pr. conf. univ. dr. Adrian-Aurel Podaru adrian.podaru@ubbcluj.ro				
2.3. Titularul activităților de seminar	Pr. conf. univ. dr. Adrian-Aurel Podaru adrian.podaru@ubbcluj.ro				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	Colocviu
2.7. Regimul disciplinei	Obligatoriu		2.8. Tipul disciplinei	Disciplină complementară (DC)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					51
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					41
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				108	
3.8. Total ore pe semestru				150	
3.9. Numărul de credite				6	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Prezența minim 50% la ore, cu materialele didactice specifice, indicate de profesor • Telefoanele mobile se țin închise pe durata cursului • Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> • Plagiarea lucrării de seminar atrage după sine respingerea lucrării și nepromovarea colocviului • Sală dotată cu tablă, ecran de protecție, videoproiector, laptop

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	Contextualizează activitatea artistică Contextualizes the artistic activity
CP5	Adună materiale de referință pentru opera de artă Gathers reference materials for the artwork
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	Organizează informații, obiective și resurse Organizes information, objects, and resources
CT2	Se exprimă într-un mod creativ Expresses themselves in a creative way

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	1. Absolventul cunoaște contextul teologic, liturgic, istoric și cultural al artei creștine. <i>1. The graduate knows the theological, liturgical, historical and cultural context of Christian art.</i>	1. Absolventul integrează informații din teologie, istoria artei și patrimoniu în formularea conceptului artistic. <i>1. The graduate integrates information from theology, art history and heritage in formulating the artistic concept.</i>
CP5	15. Absolventul cunoaște sursele de documentare biblice, liturgice, patristice și iconografice relevante. <i>15. The graduate knows relevant biblical, liturgical, patristic and iconographic documentation sources.</i>	15. Absolventul identifică, colectează și organizează materialele de referință necesare unui proiect. <i>15. The graduate identifies, collects and organises the reference materials needed for a project.</i>
CT2
CT3

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Studentul va cunoaște modul în care Părinții Bisericii, în acord cu duhul și hermeneutica textului sacru (Sf. Scriptură), s-au raportat la erezii, schisme, denominațiuni creștine, alte religii, abordând aceste raportări și din perspectiva Artei Sacre.
2. Studentul va înțelege că există niște exigențe doctrinare fundamentale, peste care nu se poate trece și care nu pot fi ajustate, updatate, conformate timpurilor sau preferințelor personale, că aceste exigențe își păstrează actualitatea pentru viața și misiunea Bisericii în lumea contemporană.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studentul va dezvolta abilități de realizare și conducere a unui dialog interconfesional, ecumenic și interreligios, fundamentând acest dialog tocmai pe această învățătură a Părinților Bisericii.
2. Studentul va dezvolta abilități de distingere a operelor de artă din diferite confesiuni, fiecare operă de artă având în spatele ei o fundamentare doctrinară solidă.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații³
Părinții Bisericii: definiție, contextualizare, importanța lor pentru viața și etosul Bisericii	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 prelegeri
Creștinism vs. Păgânism: proiectul teodosian	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 prelegeri
Creștinismul – adevărata „filosofie”. Raportul dintre creștinism și „filosofia din afară”, „sursa tuturor erorilor”.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 prelegeri
Sf. Ciprian al Cartaginei: eclesiologia sa radicală	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Trei Părinți ai Bisericii și raportarea lor la iudei: Tertullian, Sf. Ioan Gură de Aur, Sf. Chiril al Alexandriei	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	3 prelegeri
Sfântul Irineu de Lyon: Împotriva ereziilor.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 prelegeri
Sfântul Ioan Damaschin: poziția sa față de Islam	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 prelegeri

Bibliografie

Bibliografia obligatorie:

- Pr. prof. dr. Ioan G. Coman, *Patrologie*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române (EIBMBOR), București, 1956; Sfânta Mănăstire Dervent, 1999
- Idem, *Patrologie*, vol. I, EIBMBOR, București, 1984.
- Prof. dr. Stylianos Papadopoulos, *Patrologie*, vol. I, traducere de lect. dr. Adrian Marinescu, Editura Bizantină, București, 2006.
- Arhid. prof. dr. Constantin Voicu, *Patrologie*, vol. 1, Editura Basilica, București, 2009.
- Remus Rus, *Dicționar enciclopedic de literatură creștină din primul mileniu*, Editura Lidia, București, 2003

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

- Claudio Moreschini, Enrico Norelli, *Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine*, vol. I, Editura Polirom, Iași, 2001.
- Hans von Campenhausen, *Părinții greci ai Bisericii*, Editura Humanitas, București, 2005
- Idem, *Părinții latini ai Bisericii*, vol. I și II, Editura Humanitas, București, 2005
- Claudio Moreschini, *Istoria filosofiei patristice*, Editura Polirom, Iași, 2009
- Arnaldo Momigliano (ed.), *The Conflict Between Paganism and Christianity in the Fourth Century*, Oxford, At the Clarendon Press, 1963.
- Anne-Marie Malingrey, „*Philosophia*”. *Étude d’un groupe de mots dans la littérature greque, des Présocratiques au IVe siècle après J.-C.*, Paris, Librairie C. Klincksieck, 1961.
- J. Patout Burns jr., *Cyprian the Bishop*, Routledge, London and New York, 2002.
- Geoffrey D. Dunn, *Tertullian’ „Aduersus Iudaeos”. A Rhetorical Analysis*, The Catholic University of America Press, Washington, 2008.
- Robert L. Wilken, *John Chrysostom and the Jews. Rhetoric and Reality in the Late 4th Century*, University of California Press, Berkeley-Los Angeles-London, 1983.
- Eric Osborn, *Irenaeus of Lyons*, Cambridge University Press, 2003.
- Daniel J. Sahas, *Sfântul Ioan Damaschinul despre Islam – „erezia ismaeliților”*, Ed. Doxologia, Iași, 2015.

Bibliografie opțională:

- Hill Hillgarth, J. N. (ed.), *Christianity and Paganism, 350-750: The Conversion of Western Europe Middle Ages*, University of Pennsylvania Press, 1969.
- MacMullen, Ramsey, *Christianizing the Roman Empire: (A.D. 100-400)*, Yale University Press, New Haven and London, 1984.
- A.D. Lee, *Pagans and Christians in Late Antiquity. A sourcebook*, Routledge, London and New York, 2000.
- Peter Brown, *Power and Persuasion in Late Antiquity. Towards a Christian Empire*, The University of Wisconsin Press, 1992.
- Jeffrey W. Hargis, *Against the Christians. The Rise of Early Anti-Christian Polemic*, Peter Lang Publishing, 1999.
- Geoffrey D. Dunn, *Tertullian*, Routledge, London and New York, 2004.
- John G. Gager, *The Origins of Anti-Semitism. Attitudes Toward Judaism in Pagan and Christian Antiquity*, Oxford University Press, New York, 1985.
- Jules Isaac, *The Christian Roots of Anti-Semitism*, Holt, Rinehart and Winston, New York, 1964.
- Fred Allen Grissom, *Chrysostom and the Jews: Studies in Jewish-Christian Relations in Fourth-Century Antioch*, Dissertation, 1978.
- Robert L. Wilken, *Judaism and the Early Christian Mind. A Study of Cyril of Alexandria’s Exegesis and Theology*, Yale University Press, New Haven and London, 1971.
- John Meyendorff, *The Orthodox Church. Its Past and Its Role in the World Today*, St. Vladimir’s Seminary Press, Crestwood, 1996.
- Johannes Quasten, *Patrology*, vol. I, II, III, IV, Christian Clasic Ave Maria Press, Notre Dame, IN, f.a.
- David Christie-Murray, *A History of Heresy*, Oxford, Oxford University Press, 1989.
- Adiel Schremer, *Brothers Estranged. Heresy, Christianity and Jewish Identity in Late Antiquity*, Oxford, Oxford University Press, 2010.

<i>Poziții contemporane (ortodoxe și romano-catolice) despre dialogul intercreștin sau interreligios. Fundamentele patristice ale acestor poziții. O abordare comparativă</i>	dezbateri sau discuție colectivă	1 seminar
<i>Nostra Aetate: Declarația despre relația Bisericii Romano-Catolice cu religiile necreștine, proclamată de Papa Paul VI în 28 octombrie 1965</i>	dezbateri sau discuție colectivă	3 seminarii
<i>Sfântul Iustin Popovici: Biserica Ortodoxă și Ecumenismul</i>	dezbateri sau discuție colectivă	3 seminarii
<i>Christianity and the World Religions: document emis de „International Theological Commission” în 1997</i>	dezbateri sau discuție colectivă	3 seminarii
<i>Relațiile Bisericii Ortodoxe cu ansamblul lumii creștine, documentul oficial emis de Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe, Creta, 2016</i>	dezbateri sau discuție colectivă	3 seminarii
Bibliografie		
<ul style="list-style-type: none"> • Sf. Iustin Popovici, <i>Biserica Ortodoxă și Ecumenismul</i>, Mănăstirea Sfinții Arhangheli – Petru Vodă, 2002. • Anthony Cernera (ed.), <i>Examining Nostra Aetate after 40 Years: Catholic-Jewish Relations in Our Time</i>, Sacred Heart University Press, Fairfield, 2007. • Hans Küng, Josef van Ess, Heinrich von Stietencron, Heinz Bechert, <i>Christianity and World Religions. Paths to Dialogue</i>, 1999. 		

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> • Capabilitatea contextualizării principalilor autori patristici; 	COLOCVIU condiționat de <ul style="list-style-type: none"> ➤ Prezențe la curs; ➤ predarea portofoliului de seminar. 	75%
	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea liniilor de gândire definitorii pentru fiecare Părinte studiat; • Demonstrarea competenței reale de actualizare a mesajului patristic în vederea transmiterii lui înspre contemporani. 		
9.5 Seminar/laborator	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea și însușirea problematicei tratate la seminar; 	Prezentarea unui portofoliu care va conține lucrare de seminar, fișe de lucru, etc.	25%

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de a integra într-un discurs interpretativ propriu temele teologice discutate; 		
	<ul style="list-style-type: none"> • Respectarea standardelor pentru lucrările cu caracter științific, coerența în abordarea tematică, atingerea unui nivel al gândirii și al exprimării sintetice, capacitatea de muncă în grup. 		
9.6 Standard minim de promovare			
<ul style="list-style-type: none"> • Să înțeleagă etosul Părinților Bisericii. • Să înțeleagă faptul că raportarea Părinților la diferite denominațiuni, erezii, alte religii s-a făcut în funcție de contextul în care au trăit, dar și în funcție de inflexibilitatea dogmatică, garant al adevărului. 			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

	☐	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
								Nu se aplică nici o etichetă
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Data completării:

09.12.2025

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.